

Velferdsprotokoll for slaktegris, instruksjoner:

Veiledning til vurdering

- Velg tilfeldig minst 40-50 slaktegris av de eldste/største som er der, hvis det er færre enn 40-50 velger du alle, men unngå å velge griser i sykebinger eller grupper med griser som nylig har blitt blandet (siste uka) eller behandlet (som en pulje).
- **Registrer vekta til dyra som blir vurdert (0 = < 30 kg. 1 = 30-50 kg. 2 = > 50 kg).**

Individuell vurdering: For enheter med:

- Vurder 20 slaktegris individuelt. Hvis det totalt er færre enn 20 slaktegris skal alle slaktegrisene vurderes.

Hvis slaktegrisene er delt i grupper skal det tilfeldig velges ut slaktegris fra flere grupper.

3 eller flere slaktegriser skal bli vurdert sammen med produsenten (registrer ikke produsenten sin vurdering).

Fyll først ut generelt angående rase/hybrid, alder/størrelse, type hus, ev. helårsutedrift m. hytter, inneareal, uteareal, kun inne hvis sterk kulde/ekstremvær, underlag liggeområde, type/mengde strø liggeområde, lys, fôringssystem, eteplass, kraftfôrtype og andel ikke norsk og ikke økologisk, grovfôrtype, hvor ofte gis grovfôr og hvor er det fra, drikkekilde, temperatur inne, bruk av antibiotika, vaksine, parasittmidler siste 12 mnd.

Gruppevurdering: Vurder alle grisene i gruppa.

Felles vurdering med inspektør og produsenten skal bli gjort i minst en gruppe med slaktegris.

Bruk av berikelse	Gruppemåling
Observasjon: Observer og registrer den orale atferden til alle stående og sittende griser i gruppa (ignorer liggende griser). Gjør vurderingen raskt for å unngå dobbel telling på griser som allerede er vurdert.	
Registrer antall stående og sittende griser som:	
1. Bruker berikelse = Undersøker et materiale / strø eller objekt som er gitt som berikelse. Inkluderer hvis grisene holder på med halm, høy, flis, sagflis, soppkompost, torv (eller annet materiale som gir mulighet for passende undersøkende eller manipulerende atferd med trynet). Eller hvis de er i kontakt med et objekt/en leke som f.eks. et hengende objekt eller en ball. Bruk av berikelse skal bare inkluderes hvis det som holdes på med har blitt gitt av produsenten som en berikelse. Utendørs skal manipulering av gress og rene områder med jord inkluderes i registreringen (dvs. ikke de som er dekket av avføring).	
2. Holder på med annet = Antall griser som holder på med andre griser, bingens inventar, golvet eller møkk. Inkluderer hvis trynet er i kontakt med hvilken som helst del av en annen gris. Inkluderer hvis trynet er i kontakt med møkk eller med golvet, armatur/inventar eller beslag i bingen. Følg med på fôrings- og drikkekilder for å skille mellom når grisene holder på med bingens inventar og når de spiser eller drikker. På uteområde skal roting/søk/graving etter mat i område med møkk inkluderes her.	
3. Steintygger = Holder på med en eller flere steiner med trynet – Ofte hørbart.	

Halthet	Gruppemåling
Observasjon: Få grisene til å reise seg hvis det er nødvendig for å observere grisene stående og gående (med mindre det er en åpenbar grunn for at en gris ikke burde reise seg). Registrering: Antall griser som halter. Når du identifiserer halte griser, inkluder de som er: Stående men som ikke bærer sin fulle vekt på det berørte beinet og/eller ser ut til at den står på tærne; Og/eller Går med forkortede skritt med minimum bæring av vekt på det berørte beinet og slenger med bakparten; Og/eller Alvorlig halt med ingen vektbæring på det berørte beinet. Dette kan også være nødvendig å registrere under «griser som trenger ekstra oppfølging». Ikke inkluder griser som bare viser stivhet eller ujevn gange.	
Ørebiting og flankebiting	Gruppemåling
Observasjon: Vurder alle grisene i gruppa: Registrer: Hvis det er sår etter ørebiting. Hvis det er sår etter flankebiting. Typiske sår fra slåssing eller når griser har ridd på hverandre gir parallelle linjer, mens sår fra flankebiting er generelt runde.	
Halesår	Individmåling
Observasjon: Se på dyret fra siden. Undersøk nøye om halen er hoven eller kortere enn normalt og undersøk for skorper og sår. Scoring: 0 Ingen-minimal = Halen er umerket eller har sirkulære sår som er < 0,5 cm i diameter eller lineære sår som er < 1 cm i lengde. 1 Mild = Halen har et sirkelformet sår som er ≥ 0,5 cm i diameter eller en 1 cm lineær ripe/merke (inkludert små riper og skrapemerker, hevelse, ferskt blod eller riper som er synlige på en del av halen). 2. Alvorlig = Halen er alvorlig bitt – minst en del av halen mangler, halen er svulmet og holdes rart, riper dekker hele spissen.	
Griser som trenger ekstra oppfølging:	Gruppe-/besetningsmåling
Observasjon: Observer alle grisene i dine observasjonsgrupper og alle andre som du ser, inkludert de som er i sykebinge, for å vurdere og registrere antallet syke eller skadde griser som vil ha fordel av ekstra oppfølging. Det vil si behandling, bli satt i sykebinge eller eventuelt avliving.	

Dette kan inkludere griser som er syke, skadde eller halte og som ikke er i stand til å konkurrere om ressurser, blir mobbet / bitt på halen eller som ville hatt fordel av tilgang til mer komfortabelt liggeunderlag/mer strø og plass (for å hvile) enn det som er tilgjengelig der den er.

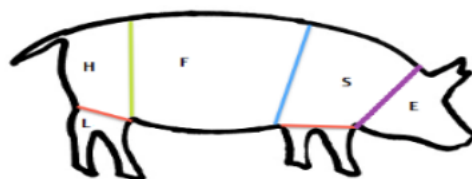
Hvordan grisens tilstand er og hvordan miljøet i bingen er vil påvirke denne målingen.

Syke eller skadede griser som allerede får egnet pleie skal ikke inkluderes her.

Registrer: Antall griser du ser som ville hatt fordel av ytterligere behandling, stell, bli satt i sykebinge eller bli avlivet.

Når du identifiserer at griser trenger ekstra oppfølging, vennligst registrer årsakene og nummer på gris eller gruppe.

Sykebinger:	Gruppemåling
Observasjoner: Se på alle slaktegriser i sykebingene. Registrer: Registrer antall slaktegriser i sykebinger sammen med årsakene til at de er der: Halebiting, halthet, skader, hudlidelse eller annet (spesifiser detaljer, f.eks. alvorlige traumatiske skader, og antall griser som er berørt).	
Skader på kroppen	Individmåling
Observasjon: Stå nærme dyret og vurder den ene siden av dyret visuelt. Score: 0 Ingen – minimal = Ingen skader eller skader som er mindre enn milde: 1 Mild = en lineær skade som er lenger enn 10 cm; Eller 3 eller flere lineære skader på ca. 3 cm; Eller et sirkulært område > 1 cm i diameter men < 5 cm diameter. Definisjon på skader inkluderer ødelagt hud, ferske (dvs. blødende) sår og helende skader (skorper). Arrvev er ikke inkludert. 2 Alvorlig = Sirkulære skader eller områder med skader som er ≥ 5 cm i diameter; Skader som strekker seg til dypere lag av huden; Eller skader som dekker en stor prosent (>25%) av huden. Kroppsregioner: Hvis >25 % med merker, identifiser ethvert merkbart mønster for dyra i bingen: Skulder (S); Bakpart (H); Bein (L); Flanke (F); Ører og hode (E); Generelt, hvis det er noe åpenbart mønster (G). Typiske sår fra slåssing eller at dyr har ridd på hverandre gir parallelle linjer, mens skader fra flankebiting generelt er runde. Dype vevskader kan også være nødvendig å bli registrert under «griser som trenger ekstra oppfølging». Registrer hvis dyr er for skitne til å vurdere.	
Renhet	Individmåling
Observasjon: Stå nærme dyret og visuelt vurder den ene siden av kroppen. Vurdering av renhet kan bli gjort fra utenfor bingen hvis synligheten er tilstrekkelig. Score: 0 Ren = < 20% av kroppen er skitten.	

1 Skitten = $\geq 20\%$ og $<$ mindre enn 50% av kroppen er skitten med fersk/gammel urin/avføring.

2 Veldig skitten = $\geq 50\%$ av kroppen er skitten med fersk/gammel urin/avføring.

Beinhevelser

Individmåling

Observasjon: Stå nærme dyret og visuelt vurder frem- og bakbein for beinhevelser, bare på den ene siden av dyret.

Score:

0 Ingen = Ingen tegn på hevelser.

1 Små = Hevelse på opptil 5 cm i diameter (valnøtt-størrelse).

2 Store = Hevelse større enn 5 cm i diameter (valnøtt-størrelse) eller en hvilken som helst hevelse som det er gått hull på.

Dødelighet

Registreringer

Registrer: Dødelighet i prosent (ikke de som er blitt avlivet) på gården de siste 12 månedene eller for den siste puljen.
Registrer den dominerende dødsårsaken.

For siste pulje, registrer start- og sluttdatoer og grisenes vekter, og startalder.